

Kávésok Lapja

XV. évfolyam

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja
Megjelenik kéthetenként

9. szám

Szerkesztőség :
Budapest VIII. József-körút 38. I/5, Tel.: 1-303-75

Felelős szerkesztő :
DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal :
Budapest, VIII. Rökk Szilárd u. 31. Tel.: 1-314-00

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG ?

Május 5-ig megfizetendő a II. negyedévi üzletbér első részlete.

Május 6-ig megfizetendő a vigalmi adóközösségben nem lévő kávéházak vigalmi adója.

Május 10-ig az adóközösség tagjai tartoznak megfizetni május havi forgalmi és fényüzési adóátalányukat.

Május 15-ig fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

Május 20-ig tartoznak a vigalmi adóközösség tagjai május havi adóátalányukat megfizetni.

Május 25-ig befizetendő a személyzet illetnyéből levont kereseti-, külön- és rokkantellátási adó.

Az 1939. évi Kávésipari Évkönyv legközelebb megjelenik.

A magunk dolgában

Lapunk minden egyes számában foglalkozunk azokkal a bajokkal és gondokkal, amelyek iparunkat terhelik, eredményes munkásságát megnehezítik és amelyek könnyítése és kiküszöbölése nemcsak az egyes ipariizók jogos érdeke, de a magyar vendéglátó ipar fejlődése és teljesítőképessége érdekében kívánatos lenne. Ezeknek a bajoknak orvoslása külső tényezőktől, a sorsunkat kormányzó ha-

tóságoktól függ és ez irányban csak az ezekhez szóló kéréseinket és kívánságainkat tudjuk tolmácsolni.

Ezuttal azonban nem ezekkel a kérdésekkel kívánunk foglalkozni, de azokkal, amelyek üzleteink belső rendje érdekében fontosak, szükségesek és kívánatosak és amelyeknek megvalósítása és pontos keresztülvitele rajtunk mulik

Különösképen a munkás és munkaviszony kérdéseivel akarunk foglalkozni, amelyeknek fontossága a legutóbbi idők szociális törvényei folytán még jobban előtérbe nyomult és amelyeknek rendezése tárgyában számos — súlyos szankciókat tartalmazó — rendelet jelent meg. Ezek a legújabb rendelkezések most vannak abban a stádiumban, hogy a maguk teljességében az életbe átmenjenek. Vannak viszont régi, szinte ősidők óta fennálló, rendeletek, amelyeket kevésbé ismernek és ebből az okból elmulasztanak kartársaink.

Békéltető bizottságunk megszaporodott tárgyai arra mutatnak, hogy kartársaink egy — aránylag kis számu — része nem érti, vagy nem akarja tudomásul venni ezeket az új és régi szabályokat és könnyelműen kiteszi magát annak, hogy ellene a hatósági eljárás — annak minden következményével együtt megindíttassék.

Ez okból szükségesnek látjuk, hogy mindazokat a kötelezettségeket, amelyek a munkaviszonyból kifolyólag a munkaadót terhelik, vázlatosan egybefoglaljuk, emlékeztetésül és figyelmeztetésül azzal, hogy mindenki a saját érdekét védi, ha ezeket megszívleli és pontosan betartja.

A legrégebb ilyen — a munkaadót terhelő — kötelezettség, a munkaviszonynak az iparhatóságnál való bejelentése a munkás belépése alkalmával. Ezt már az 1884. évi XVII. tc. — az első ipartörvény — rendelte el és a bejelentés teljesítésére a

56 év óta a főváros vezető tejüzeme a **KÖZPONTI TEJCSARNOK** Budapest, VII., Rottenbiller-utca 31.
Telefon: *146—265. **ELSŐRENDÜ MINŐSÉGÜ TEJ- ÉS TEJTERMÉKEK** Telefon: *146—265.
360 fióküzlet, 1000-nél több árusítóhely Kávéházak, szállodák, tejivck kávémérések szállítója

munkaadót kötelezte. Mulasztás esetére a törvény kihágási eljárást ír elő.

Ennek a rendelkezésnek a múltban tisztán adminisztratív jelentősége volt és azzal a munkaadók bizony nem nagyon törődtek, az ennek ellenőrzésére hivatott ipari hatóságok (testületek) más irányu teendőik sokaságánál fogva nem bírták az ellenőrzés köteleességét intenzíven gyakorolni. Ma azonban ezeknek a bejelentéseknek fontossága nagyon megnövekedett. A képesítés kötelezettségének kiterjesztése, a mestervizsga rendszerének bevezetése folytán nagyon fontossá vált a segédi gyakorlat idejének szabályszerű és hiteles módon való igazolása, ami pontos nyilvántartások hiányában nagyon nehézkes és körülményes. A gyakorlat azt mutatja, hogy a mestervizsgára jelentkezők jó része — emberek, akik évek és évtizedek óta dolgoznak a szakmában — nem tudja az előírt hat. sőt sokszor két évi gyakorlatot hitelesen igazolni csak azért, mert annak idején a be- és kilépések igazolása nem történt meg.

Az annyiszor firtatott s iparunk szemére hányt óvadékok kérdése hovatovább a múltak emléke és merjük állítani, hogy az illegális összegű óvadékok ma már szinte teljesen megszűntek. De itt-ott mégis fordulnak elő esetek, amelyek nem felelnek meg teljesen a fennálló törvényes rendelkezéseknek. Nem akarunk ezzel a lassan feledésbe menő kérdéssel részletesen foglalkozni, elég az, ha megállapítjuk, hogy az óvadékok jogosultsága, összege törvényesen meg van szabva, mindenkinek módjában áll, hogy ezeket a rendelkezéseket betartsa.

Aránylag kevés panaszt hallunk a felszolgálói százalékok felosztása körül. De itt is vannak szórványosan hibák és tévedések, amelyek sokszor a törvényes rendeletek nem ismeréséből származnak.

A múlt év őszén léptek életbe iparunkban a minimális munkabérek. Ezek jelentőségével, súlyával, annak idején részletesen foglalkoztunk, tudjuk

mit jelent ez a rendezés iparunk szempontjából. Ma már azonban kritikának helye nincsen, az adott helyzetet tudomásul kell vennünk és a kiadott rendelkezéseket végre kell hajtánunk. Minthogy ilyen tartalmu panaszok is kerültek tárgyalásra, azt látjuk, — hogy egyes esetekben talán tudatlanságból, vagy a rendeletek nem ismerése folytán hibák történnek. Ez okból szükségesnek látjuk az érdekelteket figyelmeztetni arra, hogy a megállapított minimális béreket kivétel nélkül minden egyes alkalmazottnak meg kell adni.

A legtöbb panaszt a m. év november 15-én életbelépett munkaidő szabályozásával kapcsolatosan halljuk. Ebből arra kell következtetnünk, hogy a rendelet életbeléptetése óta eltelt idő még rövid volt arra, hogy ezek a szabályok a maguk teljességében az életbe átmenjenek, no meg a rendelet egyes rendelkezései nem mindig világosak és félremagyarázásra alkalmul is szolgálhatnak. Így történhetik meg az, hogy egyesek az előírt tíz órás munkaidőt túllépik, a munkást túlóráztatják megfelelő ellenérték nélkül és a szabadnapokat és az előírt pihenőidőt nem adják meg abban a mértékben, amint azt a törvény előírja. A rendelet adminisztratív rendelkezéseinek végrehajtása körül is történnek hibák. Van üzem, ahol munkaidőrendet nem készítenek, volt egy panaszos eset, amikor kiderült, hogy munkaidőrend van ugyan, de az irodávan kifüggesztve, ahová a munkás soha sem megy be. Mindezekre a mulasztásokra és hibákra a törvény és a vele kapcsolatos rendeletek súlyos retorziókat írnak elő, amelyekkel összeütközésbe jutni — valóban nem kívánatos.

A különböző rendeletek és törvények szövege mindenkinek rendelkezésére áll. Testületünk minden egyes ilyen természetű intézkedést körlevélben és lapunkban közöl, ismertet és magyaráz. Sőt, egyes különös fontosságú szabályokat külön füzetben bocsátottunk kartársaink rendelkezésére; így a törvény nem ismerésével senki sem védekezik.

Figyelmeztetnünk kell kartársainkat arra is, hogy minden, az általános szabályoktól és szokásoktól eltérő — de a fennálló rendelkezésekbe nem ütköző — megállapodásokat írásba kell foglalni. Ilyen fontos megállapodás p. o. három napos felmondási idő kikötése, amelyet a bíróságok csak akkor ismernek el, ha az írásba van foglalva.

Nincs helyünk arra, hogy a munkaviszonyra vonatkozó összes rendelkezéseket és szabályokat egy cikk keretében felsoroljuk, csak általánosságban akartunk rámutatni azokra a hibákra és panaszokra, amelyek leggyakrabban felmerülnek. Mindenki igyekezzék tehát ezeket a szabályokat megismerni és azokhoz alkalmazkodni.

Utolsó figyelmeztetésként felhívjuk kartársainkat testületünk munkaközvetítőjére, mely a fennálló szabályok keretében igyekszik kartársaink munkásszükségletét kielégíteni. Testületünk ezt az intézményt nagy áldozatok árán közel negyedszázada tartja fenn. Természetesen ezeket az áldozatokat kartársaink hozzák, amikor a testület terheit viselik. Mégis csodálatos, hogy kartársaink egyré-

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

1 1/2 literes
zárt palackokban

Kőbányai Polgári Serfőzde
gyárlmánya

sze ezt az ő pénzükön fenntartott intézményt elkerüli és munkásaikat máshonnan — sokszor a munkásokat kizsákmányoló ügynökök útján — veszik fel.

Igen fontos szociális kérdés, hogy a munkás a munkaalkalmat minél könnyebben, költségmentesen kaphassa meg; már pedig a munkaközvetítők ingyen áll rendelkezésre. Tessék hát odafordulni, mert ha kartársaink ezt az intézményünket hathatósan támogatják és igénybeveszik, nem fog megtörténni az, hogy iparunk munkásai különböző elhelyező helyeken szétszóródnak és mikor rájuk szükség van, a világ minden részéről kell azokat összetobozni.

A magunk dolgáról beszeltünk, abban a reményben, hogy akiket illet, megszívlelik szavainkat.

A testületek feladatainak egyik fontos része az aktuális kérdések ismertetése, tájékoztatás és felvilágosítás. Ugy érezzük és látjuk, hogy ezt a célt szolgáljuk, amikor mindezekre a dolgokra felhívjuk kartársaink figyelmét.

Előjárósági ülés

— 1939. április 26. —

Az ipartestület előjárósága április 26-án tartotta meg szokásos havonkénti előjárósági ülését. Az előjáróság tagjai szép számban jelentek meg és élénk részt vettek a napirend felett folytatott vitában.

Az előjárósági ülésen résztvettek: *Mészáros Győző* elnök, *Vitéz Bertha Gyula* alelnök, *Bodó Adolf*, *Freiwirth Jenő*, *Gál Arnold*, *Klauber József*, *Kövessy Géza*, *Kreiner Pál*, *Kraszner Menyhért*, *Lendvay József*, *Paulin Lajos*, *Ottó Dezső*, *Steuer Lóránt*, dr. *Strausz Vilmos*, *Tarján Vilmos*, *Tihaméry Kálmán*, előjárósági tagok, *Gebauer Béla*, *Strasser Béla*, *Weingruber László* számvizsgálók, dr. *Havas Nándor* főjegyző, *Donáth Andor* aljegyző.

Mészáros Győző elnök az előjárósági ülését megnyitotta és a jegyzőkönyv hitelesítésére *Bodó Adolf* és *Kövessy Géza* előjárósági tagokat kérte fel. Majd bejelentette, hogy Dr. *Kállay Albert* iparhatósági biztos hivatalos elfoglaltsága miatt, *Szabó Samu* alelnök távolléte miatt, továbbá *Bauer György*, *Deák Sándor*, *Weingruber Ignác* előjárósági tagok elmaradásukat kimentették.

Bemutattatott az 1939. évi március hó 28-án tartott előjárósági ülés jegyzőkönyve, mely megjegyzés nélkül helybenhagyatott.

Elnök bejelenti, hogy utóbbi időben tömegesen érkeznek a legkülönbözőbb célu hazafias és jótékonycélu mozgalmak részéről kérelmek, amelyek anyagi támogatásra irányulnak. Bár testületünk készséggel támogatja a közcélu mozgalmakat, testületünk és iparunk helyzete — melynek leromlása folytán tagsági díjainkat is kénytelenek voltunk felemelni — ennek az áldozatkészségnek korlátokat szab, Ennélfogva ezentul a jövőben minden

ilyen kérést az előjáróság elé kíván terjeszteni döntés céljából. Ez intézkedéshez az előjáróság hozzájárulását kéri.

Dr. *Strausz Vilmos*, *Gál Arnold*, *Weingruber László* felszólalásai után *Freiwirth Jenő* az adóközföldi átalányok alapulvételével külön alap felállítását javasolja, mely egyben a testület tagjai nevében intézné el ezeket a kéréseket.

Tihaméry Kálmán elnök felfogását teszi magáévá. *Freiwirth* indítványát nem tartja célravezetőnek.

Lendvay József hivatkozással az ilyen kérelmek nagy számára, helyesli, hogy ezeket az előjáróság bírálja el.

A vita véget ért és az előjáróság elnök javaslatához hozzájárult.

Ezután bemutattatott a szlovákiai magyar házak javára rendezendő garden-party rendezőségének kérvénye, melynek céljaira az előjáróság 25 pengőt szavazott meg.

A magyarországi vörös-kereszt egyesület megkeresésére melyben céljai javára a kávéházakban 10 filléres számló cédulák forgalombahozatalát kéri, az előjáróság kimondja, hogy ily irányu — a kartársakat egyetemlegesen kötelező — határozat meghozatalára a testületnek jogköre nincsen. Amennyiben az egyesület az egyes kartársaknál közvetlenül eljár, természetesen ez ellen észrevétele nincsen. Egyébként a vörös-kereszt céljait támogatandó 40 pengőt szavaz meg.

Az idegenforgalmi újságírók szindikátusának kérését az előjáróság a legközelebbi ülésen kívánja tárgyalni.

Főjegyző bemutatta a m. kir. államrendőrség budapesti főkapitányságának végzését, melyben a Nemzetközi Vásár idejére engedélyezett záróra-meghosszabbításról értesít. Tulomással vétetett.

Felolvastatott egy a főkapitánysághoz intézett névtelen levél, mely a fővárosi kávéházak ellen teljesen alapteljes vádakat tartalmaz és az arra adott válasz.

Tihaméry Kálmán helyteleníti, hogy az elnökség egyáltalán foglalkozott ezzel a névtelen levéllel. Elnök közli, hogy a főkapitányság felszólítására kellett azzal foglalkoznunk.

A bejelentés tudomásul vétetett.

Bemutattatott az Országos Iparegyesület megkeresése, melyben egyrészt a rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult ipari munkásoknak a munkaadó által való segélyezését kéri, másrészt azt, hogy az ilyen bevonult munkások katonai szolgálata a fizetési szabadság megadásánál ne tekintessék megszakításnak.

Az előljárásság a kéréseket méltányosnak véli és azok teljesítésére a kartársakat felhívja.

Főjegyző jelenti, hogy az Ipek felhívására az iparosnyugdíj előkészítése céljából statisztikai kérdőíveket küldöttünk szét kartársainknak. Sajnos mindössze 32 válasz érkezett vissza, ami azt mutatja, hogy kartársaink nem ismerik fel e kérdés fontosságát.

Elnök felhívja a testület tagjait, hogy a kitöltött kérdőíveket pótlólag küldjék be.

Bemutattatott az Ipek elnökségének felhívása, melyben május 7-re az összes ipartestületi elnököket értekezletre egybehívja.

Főjegyző ismerteti az értekezlet tárgysorozatát és testületünk állásfoglalását.

A jelentés tudomásulvételét azzal, hogy az értekezleten az elnökség egy tagjával fogja magát képviseltetni.

Elnök közli, hogy a pénzügyi közegek ellenőrzésük alkalmával néhány üzletben kifogásolták azt, hogy a külföldi különlegességi gyártmányokat darabonként is kiadták. Az elnökség ennek a kérdésnek utána járt és arra való tekintettel, hogy határozott felvilágosítást nem kaptunk, a dohányjövédéki igazgatósághoz fordultunk felvilágosítás, esetleg a tilalom felfüggesztése végett. A döntésről annak idején természetesen informálni fogjuk a testület tagjait.

Steuer Lóránd konkrét esetet említ fel.

Tarján Vilmos véleménye szerint ez a tilalom az idegenforgalom érdekeit sérti.

Elnök felolvastatja a dohányjövédéki igazgatósághoz benyújtott beadványt, mire az előljárásság a történt intézkedéshez helyesléssel járul hozzá.

Klauber József a fagyalt szezon közeledtével felemlíti, hogy a múltban a „Colibacillus”-ok miatt sok esetben eljárást indítottak. Kéri, hogy az elnökség ebben az ügyben járjon el.

Elnök köszönettel veszi Klauber előljárássági tag felszólalását. Felvilágosításul közli, hogy tudomása szerint ebben az ügyben a cukrász ipartestü-

let elnöksége eljárta a kérdés jelen állása felől tőle fogunk felvilágosítást kérni.

Főjegyző jelenti, hogy az előljárásságnak a múlt ülésen hozott határozata folytán körlevelek mentek ki a testület összes tagjaihoz, melyekben őket a testületi munkaközvetítő igénybevételére hívtuk fel. Ismerteti a munkaközvetítés ügyének fontosságát és a testületnek a munkaközvetítőre fordított áldozatait, melyek csak akkor válhatnak gyümölcsözővé, ha a testület tagjai ezt az intézményt igénybe is veszik.

Elnök közli, hogy a Főpincérek Országos Egyesületének elnöksége a közelmúlt napokban megjelent bemutató látogatásra, amikor felvetette a munkaközvetítő ügyében való együttműködés eszméjét. A megjelent vezetőség megígérte, hogy a kérdéssel legközelebb foglalkozik és javaslatát a közeli napokban elő fogja terjeszteni.

vitéz Bertha Gyula alelnök előadja, hogy saját részéről állandóan foglalkozik a munkaközvetítés kérdésével. Sajnálatos látja, hogy azok a bajok, amelyeket már több ízben szóvá tett, továbbra is fennállanak. A zugközvetítés zavartalanul folyik. Nézete szerint a hatóságoknak kellene eljárni, addig a mi munkaközvetítőnk nem fejthet ki eredményes munkát.

Elnök megjegyzi, hogy ha a munkaadók nem fognak kéz alatt személyzetet felvenni, hanem a munkaközvetítőhöz fordulnak, lesz kellő személyzet és megszűnik a zugközvetítés. Ismételt felhívja a tagokat, hogy a munkaközvetítőt feltétlenül vegyék igénybe.

Egyben felemlíti, hogy a békéltető bizottság tárgyalásai során panaszok tárgyaltak a minimális munkabérek és a megszabott munkaidő rendelkezések be nem tartása miatt. Az ipar presztizse érdekében felhívja a kartársakat, hogy a törvényes rendelkezéseket szigorúan tartsák be és ne adjanak alkalmat ilyen panaszokra.

Dr. Strauss Vilmos véleménye szerint a lapban kell felhívni a kartársak figyelmét ezekre a panaszokra. Bármily súlyos terheket jelentsenek ezek a szociális rendelkezések, ezeket be kell tartani.

Tihaméry Kálmán szükségesnek tartja, hogy a békéltető tárgyalásokon szerzett tapasztalatairól az előljárásságot informálja. Azt tapasztalta, hogy sok panasznak az alapja a munkaadó hanyagsága. Az elbocsátott alkalmazottak mind panaszokkal jönnek, hogy az előirt munkaidőnél többet dolgoztak. Ezt azonban sem a panaszos, sem a munkaadó kevéssé bizonyítani nem tudják. Elgondolása az, hogy minden ijzemen külön nyilvántartást fektessenek fel, amelyen a munkás aláírásával igazolja, hány órát dolgozott és szabadnapját igénybevette. Így biztosítva lenne az igazolás és bizonyítás lehetősége.

Elnök helyesli Tihaméry felszólalásában foglaltakat, gondoskodni fog arról, hogy a testület által

IMPERIAL FÜGEKÁVÉ

legjobb kávékészítő. Kérje mindenütt!
Gyártja: DIKK FIDÉL és TÁRSA, Budapest, IX.

Schillinger Anna Gőzmosógár RT
Budapest VI. ker.

Telefon 121-385. Vörösmarty-utca 47b
Az ország legrégibb modernül berendezett gőzmosója

forgalombahozott elszámolási nyomtatványok megfelelően kiegészítettessenek.

Az ipartestületi munkaközvetítő március havi munkásságáról szóló jelentés bemutatott és irattárba tétetett.

Fogas Ferenc kávéfőző, aki egy tejadagoló és melegítő gépet talált fel, a testület tagjainak ezt be akarja mutatni.

Az előjáróság megbizta az elnökséget, hogy a gép bemutatása iránt intézkedjék.

Az Ipek a legkisebb munkabérek és munkaidő-megállapítás ügyében a testület véleményét kérdezte.

Főjegyző bemutatta a válasz tervezetét, melyhez az előjáróság hozzájárult.

Együttel felvilágosításként közöltetett, hogy a f. évi április 23-iki Budapesti Közlönyben megjelent munkabérmegállapító bizottság határozat nem tartalmaz új bérmegállapításokat, csupán az eddigi határozatok összefoglalása. A testület a kiadott munkabértáblázatokat — ez új határozat szerkezetének megfelelően újból ki fogja adni.

A közgyűlési határozattal elhatározott tagdíj-cmelések folytán a testület tagjainak járulékai egyenként megállapítottak és mindenkivel ajánlott levélben közöltettek. E kivetések ellen 19 fellebbezés érkezett he, amelyeket az elnökség saját hatáskörében elintézt.

A jelentés tudomásul vétetett, mire elnök az előjáróság ülését befejezettnek nyilvánította.

Felhívás!

Az Eucharisztikus Világkongresszus alkalmával a katolikus hívek és a társadalom minden rétegében kitermelt nagymérvű erkölcsi erők maradandóvá tétele érdekében a Biboros Hercegprimás Ur Ő Eminenciája felkérésére a nagyméltóságu Püspöki Kar elrendelte, hogy hivatás csoportonként három napos lelkigyakorlatok (triduumok) azidén is megrendeztessenek.

Az összes iparosok és kereskedők részére tartandó együttes triduum május 11-től—13-ig este 8 órakor a Ferenciek helyvárosi templomában lesz. A szónok: vitéz Makray Lajos országgyűlési képviselő. A triduumot befejező és közös szentáldozása legybekötött szentmisét 14-én reggel fél 8 órakor ugyancsak a Ferenceseknél a Pápai Nuncius

Chromokártya

vezet.

Önagyméltósága fogja bemutatni, szónoka pedig Szreke Ernő, az Actio Catholica Központi Csoportbizottságának titkára lesz.

Tekintettel a nagy erkölcsi jelentőségű vallásos actiora, felkérjük róm. katolikus vallásu kartársainkat, hogy a triduumon ugy maguk, mint családtagjaik és lehetőség szerint róm. kath. vallásu személyzetük, minél nagyobb számban vegyenek részt.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének elnöksége

Be kell-e jelenteni az üzletben működő feleséget?

Az egyensúlytörvény végrehajtásával kapcsolatban felmerült annak kérdése, hogy az üzletben közreműködő házastárs bejelentendő-e az értelmiségi ügyek Kormánybiztosánál?

A törvényben és annak végrehajtási utasításában a leggyakorlottabb törvényolvasó sem tud felfedezni olyan rendelkezést, mely szerint a kereskedő, vagy iparos az üzletben foglalatostkodó feleséget bejelenteni tartoznék. A feleség rendszerint vagyonközösségben él a férjével, hozománya rendszerint az üzletben van elhelyezve s ha jogilag nem forog is fenn üzlettársi viszony férj és feleség között, lényegileg a feleség is üzlettulajdonos, akinek az üzletben az esetek túlnyomó részében olyan el-

Meinl kávé!...

... a jó minőség,
megelégedettség
és a nagy forgalom
biztosítéka.

Felolvastatott egy a főkapitánysághoz intézett névtelen levél, mely a fővárosi kávéházak ellen teljesen alapteljes vádakat tartalmaz és az arra adott válasz.

Tihaméry Kálmán helyteleníti, hogy az elnökség egyáltalán foglalkozott ezzel a névtelen levéllel. Elnök közli, hogy a főkapitányság felszólítására kellett azzal foglalkoznunk.

A bejelentés tudomásul vétetett.

Bemutattatott az Országos Iparegyesület megkeresése, melyben egyrészt a rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult ipari munkásoknak a munkaadó által való segítészését kéri, másrészt azt, hogy az ilyen bevonult munkások katonai szolgálata a fizetéses szabadság megadásánál ne tekintessék megszakitásnak.

Az előjáróság a kéréseket méltányosnak véli és azok teljesítésére a kartársakat felhívja.

Főjegyző jelenti, hogy az Ipek felhívására az iparosnyugdíj előkészítése céljából statisztikai kérdőíveket küldöttünk szét kartársainknak. Sajnos mindössze 32 válasz érkezett vissza, ami azt mutatja, hogy kartársaink nem ismerik fel e kérdés fontosságát.

Elnök felhívja a testület tagjait, hogy a kitöltött kérdőíveket pótlólag küldjék be.

Bemutattatott az Ipek elnökségének felhívása, melyben május 7-re az összes ipartestületi elnököket értekezletre egybehívja.

Főjegyző ismerteti az értekezlet tárgysorozatát és testületünk állásfoglalását.

A jelentés tudomásulvételét azzal, hogy az értekezleten az elnökség egy tagjával fogja magát képviseltetni.

Elnök közli, hogy a pénzügyi közegek ellenőrzésük alkalmával néhány üzletben kifogásolták azt, hogy a külföldi különlegességi gyártmányokat darabonként is kiadták. Az elnökség ennek a kérdésnek utána járt és arra való tekintettel, hogy határozott felvilágosítást nem kaptunk, a dohányjüvedéki igazgatósághoz fordultunk felvilágosítás, esetleg a tilalom felfüggesztése végett. A döntésről annak idején természetesen informálni fogjuk a testület tagjait.

Steuer Lóránd konkrét esetet említ fel.

Tarján Vilmos véleménye szerint ez a tilalom az idegenforgalom érdekeit sérti.

Elnök felolvastatja a dohányjüvedéki igazgatósághoz benyújtott beadványt, mire az előjáróság a történt intézkedéshez helyesléssel járul hozzá.

Klauber József a fagyalt szezon közeledtével felemlíti, hogy a múltban a „Colibacillus”-ok miatt sok esetben eljárást indítottak. Kéri, hogy az elnökség ebben az ügyben járjon el.

Elnök köszönettel veszi *Klauber* előjárósági tag felszólalását. Felvilágosításul közli, hogy tudomása szerint ebben az ügyben a cukrász ipartestü-

let elnöksége eljár, a kérdés jelen állása felől tőle fogunk felvilágosítást kérni.

Főjegyző jelenti, hogy az előjáróságnak a múlt ülésen hozott határozata folytán körlevelek mentek ki a testület összes tagjaihoz, melyekben őket a testületi munkaközvetítő igénybevételére hívtuk fel. Ismerteti a munkaközvetítés ügyének fontosságát és a testületnek a munkaközvetítőre fordított áldozatait, melyek csak akkor válhatnak gyümölcsözővé, ha a testület tagjai ezt az intézményt igénybe is veszik.

Elnök közli, hogy a Főpincérek Országos Egyesületének elnöksége a közelmúlt napokban megjelent bemutató látogatásra, amikor felvetette a munkaközvetítő ügyében való együttműködés eszméjét. A megjelent vezetőség megígérte, hogy a kérdéssel legközelebb foglalkozik és javaslatát a közeli napokban elő fogja terjeszteni.

vitéz Bertha Gyula alelnök előadja, hogy saját részéről állandóan foglalkozik a munkaközvetítés kérdésével. Sajnálattal látja, hogy azok a bajok, amelyeket már több ízben szóvá tett, továbbra is fennállanak. A zugközvetítés zavartalanul folyik. Nézete szerint a hatóságoknak kellene eljárni, addig a mi munkaközvetítőnk nem fejthet ki eredményes munkát.

Elnök megjegyzi, hogy ha a munkaadók nem fognak kéz alatt személyzetet felvenni, hanem a munkaközvetítőhöz fordulnak, lesz kellő személyzet és megszűnik a zugközvetítés. Ismételen felhívja a tagokat, hogy a munkaközvetítőt feltétlenül vegyék igénybe.

Egyben felemlíti, hogy a békéltető bizottság tárgyalásai során panaszok tárgyalattak a minimális munkabérek és a megszabott munkaidő rendelkezések be nem tartása miatt. Az ipar presztizse érdekében felhívja a kartársakat, hogy a törvényes rendelkezéseket szigorúan tartsák be és ne adjanak alkalmat ilyen panaszokra.

Dr. Strausz Vilmos véleménye szerint a lapban kell felhívni a kartársak figyelmét ezekre a panaszokra. Bármily súlyos terheket jelentsenek ezek a szociális rendelkezések, ezeket be kell tartani.

Tihaméry Kálmán szükségesnek tartja, hogy a békéltető tárgyalásokon szerzett tapasztalatairól az előjáróságot informálja. Azt tapasztalta, hogy sok panasznak az alapja a munkaadó hanyagsága. Az elbocsátott alkalmazottak mind panaszokkal jönnek, hogy az előirt munkaidőnél többet dolgoztak. Ezt azonban sem a panaszos, sem a munkaadó kevéssé bizonyítani nem tudják. Elgondolása az, hogy minden ijzemen külön nyilvántartást fektessenek fel, amelyen a munkás aláírásával igazolja, hány órát dolgozott és szabadnapját igénybevette. Így biztosítva lenne az igazolás és bizonyítás lehetősége.

Elnök helyesli *Tihaméry* felszólalásában foglaltakat, gondoskodni fog arról, hogy a testület által

IMPERIAL FÜGEKÁVÉ

legjobb kávékészítő. Kérje mindenütt!
Gyártja: DIKK FIDÉL és TÁRSA, Budapest, IX.

Schillinger Anna Gőzmosógár RT
Budapest VI. ker.

Telefon 121-385. Vörösmarty-utca 47b
Az ország legrégebbi modernül berendezett gőzmosója

forgalombahozott elszámolási nyomtatványok megfelelően kiegészítettessenek.

Az ipartestületi munkaközvetítő március havi munkásságáról szóló jelentés bemutatott és irattárba tétetett.

Fogas Ferenc kávéfőző, aki egy tejadagoló és melegítő gépet talált fel, a testület tagjainak ezt be akarja mutatni.

Az előljárárság megbizta az elnökséget, hogy a gép bemutatása iránt intézkedjék.

Az Ipek a legkisebb munkabérek és munkaidő-megállapítás ügyében a testület véleményét kérdezte.

Főjegyző bemutatta a válasz tervezetét, melyhez az előljárárság hozzájárult

Együttal felvilágosításként közöltetett, hogy a f. évi április 23-iki Budapesti Közlönyben megjelent munkabérmegállapító bizottság határozat nem tartalmaz új bérmegállapításokat, csupán az eddigi határozatok összefoglalása. A testület a kiadott munkabértáblázatokat — ez új határozat szerkezetének megfelelően újból ki fogja adni.

A közgyűlési határozattal elhatározott tagdíj-cmelések folytán a testület tagjainak járulékai egyenként megállapítottak és mindenkivel ajánlott levélben közöltettek. E kivetések ellen 19 fellebbezés érkezett be, amelyeket az elnökség saját hatáskörében elintézt.

A jelentés tudomásul vétetett, mire elnök az előljárárság ülését befejezettnek nyilvánította.

Felhívás!

Az Eucharisztikus Világkongresszus alkalmával a katolikus hívek és a társadalom minden rétegében kitermelt nagymérvű erkölcsi erők maradandóvá tétele érdekében a Biboros Hercegprimás Ur Ő Eminenciája felkérésére a nagyméltóságú Püspöki Kar elrendelte, hogy hivatás csoportként három napos lelkigyakorlatok (triduumok) azidén is megrendeztessenek.

Az összes iparosok és kereskedők részére tartandó együttes triduum május 11-től—13-ig este 8 órakor a Ferenciek helyvárosi templomában lesz. A szónok: vitéz Makray Lajos országgyűlési képviselő. A triduumot befejező és közös szentáldozása legybekötött szentmisét 14-én reggel fél 8 órakor ugyancsak a Ferenceseknél a Pápai Nuncius

Chromokártya

vezet.

Önagyméltósága fogja bemutatni, szónoka pedig Szrecke Ernő, az Actio Catholica Központi Csoportbizottságának titkára lesz.

Tekintettel a nagy erkölcsi jelentőségű vallásos actiora, felkérjük róm. katolikus vallású kartársainkat, hogy a triduumon úgy maguk, mint családtagjaik és lehetőség szerint róm. kath. vallású személyzetük, minél nagyobb számban vegyenek részt.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének elnöksége

Be kell-e jelenteni az üzletben működő feleséget?

Az egyensúlytörvény végrehajtásával kapcsolatban felmerült annak kérdése, hogy az üzletben közreműködő házastárs bejelentendő-e az értelmiségi ügyek Kormánybiztosánál?

A törvénylten és annak végrehajtási utasításában a leggyakorlottabb törvényolvasó sem tud felfedezni olyan rendelkezést, mely szerint a kereskedő, vagy iparos az üzletben foglalkoztatott feleséget bejelenteni tartoznék. A feleség rendszerint vagyongözösségben él a férjével, hozománya rendszerint az üzletben van elhelyezve s ha jogilag nem forog is fenn üzlettársi viszony férj és feleség között, lényegileg a feleség is üzlettulajdonos, akinek az üzletben az esetek tulnyomó részében olyan el-

Meinl kávé!...

... a jó minőség,
megelégedettség
és a nagy forgalom
biztosítéka.

Finom teakeverékek

Speciálisan kávéházi igényeknek erős és aromás, gyorsan festő

Imperiál — Royal — Angol rendszerű teakeverékek

originál 2'50 és 5 kg-os ládáknban, ugyszintén kimérve is beszerezhetők:

Kávésok Áruforgalmi R.-T.-től

Budapest, VIII, József-körut 38.

Telefon: 1—392—77.

(Nagyobb mennyiség lekötése esetén külön árajánlat)

foglaltsága van, amelyet alkalmazottra bizni nem is lehet. Az üzlettulajdonos felesége tehát nem foglal el olyan munkahelyet, amelyet alkalmazottal lehetne betölteni és miután az üzletben sem munkaviszony alapján, sem pedig a törvényben és a végrehajtási utasításban körülírt egyéb előfeltételek mellett sem működik közre férje üzletében, senki sem gondolhatott arra, hogy bejelentési kötelezettség alá esik. Az értelmiségi ügyek Kormánybiztosának törvényt magyarázata szerint az üzletben közreműködő feleség bejelentendő.

Csak későn és hézagosan szivárgott ki a nyilvánosságba ez a bejelentési kötelezettség és ezért az OMKE vezetősége a kérdés tisztázása végett eljárt *Kultsár István* kormánybiztosnál dr. *Balkányi Kálmán* ügyvezető-igazgató és *Molnár Imre* titkár beható tárgyalást folytattak a kormánybiztossal, amelynek során odakonkludáltak, hogy ha már be kell jelenteni az üzletben közreműködő feleséget, amiről a kereskedők széles rétegei tudomásul nem birhattak, *ne tekintse az elmaradt és most pótlólag beérkező bejelentéseket kihágási eljárás megindítására való oknak, hanem tüsszön ki egy határidőt, amelynek lejártáig a bejelentések minden jogkövetkezmény nélkül pótolhatók.*

Kultsár István kormánybiztos nem zárkózott el a kívánság teljesítése elől s így remélhető, hogy ezirányu rendelkezés rövidesen napvilágot fog látni.

A kormánybiztosság várható rendelkezésétől eltekintve minden üzlettulajdonos, aki eddig nem tette meg, jelentse be az üzletében közreműködő feleségét ...

A bejelentés az első bejelentésekhez előirt fehér

nyomtatványon eszközözendő. A nyomtatvány a polgármesteri hivataloknál, illetve kerületi előljárásgoknál kaphatók.

Az IPOK hévizi gyógy-üdültetése

Az IPOK ebben az évben is megkezdte hévizi gyógyüdültetését. Amidőn erre a kedvezményes gyógyítási lehetőségre felhívjuk szakmánk tagjainak figyelmét, tájékoztatásul közöljük a csoportbeosztást:

I. csoport: május 15-től június 2-ig. Jelentkezési határidő: április 22.

II. csoport: június 5-től június 23-ig. Jelentkezési határidő május 5.

III. csoport: június 26-től július 14-ig. Jelentkezési határidő: május hó 26.

IV. csoport: július 17-től augusztus 4-ig. Jelentkezési határidő június 17.

V. csoport: augusztus 7-től aug. 25-ig. Jelentkezési határidő július 7.

VI. csoport: augusztus 28-tól szeptember 15-ig. Jelentkezési határidő: július 28.

VII. csoport: szeptember 18-tól október 6-ig. Jelentkezési határidő: augusztus 18.

Egyes turnusok mindig hétfői nappal kezdődnek, a beutaltak helyeiket azonban a beutalás kezdő napját megelőző vasárnap délután már elfoglalhatják.

A beutalással járó költségek a következők: teljes ellátás napi 3.20 P (háromszor étkezés, lakás, világítás, kiszolgálás, egy kötelező orvosi vizsgálat és a be- és kijelentő lapok). Gyógydíj (kurtaksa) az elő- és utóidényben 20 fillér naponként, a főidényben 40 fillér. Kedvezményes fürdőjegy: I. osztályu 1 pengő, II. osztályu 75 fillér és III. osztályu 50 fillér. Hadirokkantak gyógydíj fizetés alól mentesülnek.

A beutaltak kedvezményes jeggyel utazhatnak Hévizre. Beutalás iránti kérelmet az ipartestület elnökségével láttamoztatni kell. A beutalás fölött az Ipartestületek Országos Központja dönt. A beutaltak a beutalási lap kézhezvétele után az egész ellátási költséget 57.60 pengőt postautalványon azonnal tartoznak beküldeni az IPOK-nak.

Bővebb felvilágosítást úgy ipartestületünkben, mint az Ipartestületek Országos Központjában (VII. Erzsébetkörut 9—11. I. 3. sz.) lehet kérni.

Springut Henrik tojásnagykereskedő
 utóda Ofner Márton
 Számos budapesti kávéház étterem és vendéglő
 állandó szállítója
 Budapest, VI., Vasvári Pál uca 10. — Tel.: 1-217-54.

ABROSZT színeset és fehérét
 hangerlit és törülközőt összes
 más fehérneműket és ponyvákat
 kikészítőnél vegyen
BLAU JENŐ kívánatra mzbizottunkat küldjük
 TEXTILÁRU KÉSZITŐK BUDAPEST, V.,
 Telefon: 180-643 Gróf Tisza István uca 11.

Salgó gőzmosógár és fehérneműkölcsönző

A legmodernebb berendezés.
VI, Vörösmarty ucca 54.
Olcsó árak!

Mosás lágyítottvízben
Telefon: 116-286
Pontos kiszolgálás

H I R E K

Zenélési záróra a Nemzetközi Vásár idejére

A m. kir. Belügyminiszter ur 52.297—1939. V. sz. rendeletével megengedte, hogy a Nemzetközi Vásár tartama alatt vagyis f. évi április hó 28-tól május 8-ig bezárólag a zenélési záróra éjjel 2 óra után hajnali négy óráig meghosszabbítható, amennyiben az érdekeltek azt külön kérvényezik és a szabályszerű díjakat megfizetik.

A minimális munkabérek tartalmazó

táblázat jelent meg a Budapesti Közlöny április 23-iki 91-ik számában. Ez a miniszterileg jóváhagyott határozat egy rendezés keretében foglalja mindazokat a változásokat és kiegészítéseket, amelyek az alaprendelet kiadása óta életbeléptek. Ebben a rendeletben iparunkat érintő változás, vagy módosítás nincsen, ennél fogva az eddigi bérek és egyéb szabályok továbbra is az eddigi módon fizetendők.

Fűzfótelek (teraszra) új P4.80

Kerti butorok

billiárdasztalok

(behúzás — javítás). Kuglifelszerelés
veg-porcellán legolcsóbban
Fried Király utca 44.
Kölcsönzés!

A Fényüzési és Forgalmi Adóközösség

kivető bizottsága április 17-én tartott ülésében állapította meg az adóközösség tagjainak 1939. évi általányait. A vonatkozó határozatok, amelyek az 1937. évi tartalék elszámolását is tartalmazzák, mindenkinek ajánlott levélben kézbesítették. A fennálló szabályoknak megfelelően a teljes kivetést tartalmazó határozat az adóközösség (a testületi) irodában f. évi április hó 25-től kezdve nyolc napon át közszemlére tétetett, mely idő alatt mindenki úgy saját, mint mások adójának megállapítása ellen felszólalhat.

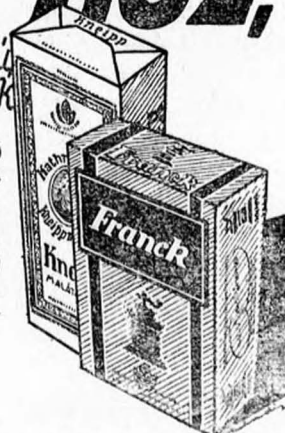
A világ bortermeése 1938-ban

A végleges adatok még nem állnak ugyan rendelkezésre a világ 1938. évi termelését illetően, de a Nemzetközi Borhivatalhoz beérkezett hozzávetőleges adatok szerint az 1938. évi termelést 190 millió hl-re becsülik, az 1937. évi 161 és az 1936. évi 152 millió hl-es termeléssel szemben. Minőségileg az egyes országokban igen különböző volt a termelés, átlagban azonban jó közepes minőség. Az északi félgömbön átlag évenként százhetvenöt millió hek-

Pénzt hoz;

*biztos hasznot hajt az az árú,
amellyel mindig megelégedettek
a vevők:*

Franch
és KAVÉPÖTLÉK
Kneipp
MALATAKÁVÉ

**FRANÇOIS
PEZSGŐ**

**Crémant Rosé
Transylvania sec**

toliter bor terem, amelyből Franciaország átlagtermelése 60. Olaszországcé 40-45 millió hektoliter. A fogyasztás is igazodik a termeléshez, tehát ebben a két országban legmagasabb a borfogyasztási fejkvóta.

Iparostanulmányut Olaszországba

Az Ipartestületek Országos Központja az olasz kézművesipar nemzeti szövetségének meghívására május hó 18-iki kezdettel 7 napos tanulmányutat rendez a Firenzében tartandó olasz kézművesipari nemzeti vásár megtekintésére. A tanulmányut résztvevői Firenzén kívül Róma és Velence nevezetességeit is megtekintik. Részvételi díj: 160.— pengő. A tanulmányutra jelentkezni lehet az Ipartestületek Országos Központjánál (Budapest, VII. Erzsébet körút 9.) és az ipartestületeknél.

Minimális munkabérek megállapítása a miskolci és a győri kereskedelmi és iparkamara területén

A kereskedelemügyi minisztérium hivatalos lapjának a *Közgazdasági Értesítőnek* április 16-án megjelent 15. száma közli a miskolci kereskedelmi és iparkamara területére kiküldött legalacsonyabb munkabérek megállapító bizottság határozatát. Ezek a munkabérek, melyek 4 területi csoportba vannak besorozva, általában véve 25 százalékkal alacsonyabbak a fővárosiaknál. A *Közgazdasági Értesítőnek* április 23-án megjelent 16. száma pedig, a győri kereskedelmi és iparkamara területén érvénybe lépő legalacsonyabb munkabérek megállapítását tartalmazza.

Két sörgyárat kaptunk vissza a Felvidéken

1938-ban hazánk sörfogyasztása kb. 300.000 hl. volt az előző évi 260.000 hektoliterrel szemben. Az emelkedés tehát kb. tizenhárom százalék. Ez a szerényebb mértékű emelkedés mindenesetre biztató jelenség, azonban az összeladás mennyiségének jelentéktelensége szembevetendő akkor, ha figyelembe vesszük, hogy a Csokamagyarországon levő gyárak forgalma a világháború előtt 2 millió hektoliter körül mozgott és ugyanezeknek a gyáraknak forgalma 1928 és 1929. években 650.000 hektolitert ért el. A gyárak kapacitásának tehát alig egyheted részét tudják ma kihasználni.

Pörkölt kávé keverékeink

közismerten elsőrendű minőségeit

keletindiából

behozott új különleges kávéfajokkal módosítottuk amiáltal azok finomsága még az eddiginél is jobban fokozódott.

Kérjen próbafőzéshez mintát

Kávésok Áruforgalmi Rt.-nél Budapest, VIII., József-körút 38.

Telefon: 139-277.

Saját pörkölő üzem

Az őszi és a most lezajlott események országunk határát kiszélesítették és az átkos trianoni szerződéssel elszakított véreink egy része hazatérhetett. A visszatért területekkel hazánk söripara két gyárral bővült. Az egyik a Bauernebl-féle kassai sörgyár, a másik a gróf Schönborn-féle munkácsörhegyaljai sörgyár.

Az Ipok elnöki értekezlete

Az IPOK május 9-én Budapesten tartja meg országos ipartestületi elnöki értekezletét, amelynek tárgysorozatán a következő fontos kérdések szerepelnek: 1. munkaalkalmak teremtése, 2. az irányarak megállapítása, 3. az ipartestületi szék hatáskörének kibővítése, 4. a kézművesiparosok öregségi biztosítása, az OTI törvények reformja, 5. az iparosadóságok konvertálása és a kézművesiparnak hitellel való ellátása, 6. az ipartestületi szék-lázkölcsonök elengedésének kérdése.

Kongresszusok és kiállítások Budapesten

Nagy nemzetközi esemény lesz a június 10-én Budapesten kezdődő VI. Nemzetközi Mezőgazdasági Kongresszus. A francia és a német tudományos világ már bejelentette, hogy több, mint száz küldöttel vesz részt a kongresszus ülésein. Ezekon kívül a jelentkezők zömét Belgiumból, Hollandiából és Olaszországból várják. A világ minden részéből érkeznek azonban ebből az alkalomból Budapestre. A kongresszuson a világ legelső tudósai szerepelnek mint főelőadók, vagy előadók. A világhírű külföldi tudósok mellett a magyar tudományos világ jelentőségéhez méltóan vonul fel. Maga gróf *Teleki Pál* miniszterelnök is előadást tart. A kongresszussal egyidőben a Nemzetközi Malomszövetség is ülést tart Budapesten. A Nemzetközi Kakaó és Csokoládé Szövetség a kongresszus idejében Budapestre hívja a kakaópor, kakaóvaj és csokoládé analitikai módszereinek egységesítésére alakult bizottságot. Kiemelkedő esemény lesz a Nemzetközi Borszövet-

Kristály ásványos forrásvíz csak Szent Lukács védjeggyel eredeti

Ajánlok mindennemű üveg, porcellán és zománcedényeket legelőnyösebb árakon. Gács edénybolt. Állandó edénykölcsonzés. Budapest, VIII, Ór ucca 4. Telefon: 33-66 44.

ség részvételével megtartandó borpropagandanap, amelyet a földművelésügyi miniszter rendez. A kongresszussal kapcsolatban mezőgazdasági és élelmiszeripari kiállítás is nyílik meg a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem termeiben.

A kávé nem lesz olcsóbb, inkább elégetik és a tengerbe dobják

A braziliai kávétermelők elhatározták, hogy a kávétermés egy részének megsemmisítésére vonatkozó eddigi gyakorlatot fenntartják. A megegyezés hatálya f. év július 1-én kezdődik és két évig tart. 1940. június végéig a közönséges fajtájú kávétermés 30 százalékát és a legfinomabb kávéfajták 15 százalékát meg fogják semmisíteni. A megsemmisítésre kerülő kávémenyiségeket a kávéhivatal zsákonként 2 milreisért vásárolja fel. Az eddig zsákonként 12 milreis kávékiviteli illeték továbbra is hatályban marad.

Budapest, a jó adófizető

A gazdasági életet állandóan megtöltő riasztó hírekkel szemben érdemes rámutatni arra, hogy Budapest Székesfőváros közönsége az 1938-ik esztendő elején még a tavalyinál is nagyobb mértékben tett eleget adófizetési kötelezettségének. A főváros adó- és illetékbevételei nagy emelkedést mutatnak. Tavaly februárban 22,194.000 pengő volt a bevétel, az idén 26.070.000 pengő. Hasonló arányú növekedést látunk a forgalmadó bevételénél. 5,205.000-ről 6.194.000-re, amit csak kevéssé mérsékel az, hogy a fényüzési forgalmi adó eredménye 4300 pengővel kevesebb, mint tavaly. Ezek az adatok éppenséggel nem azt bizonyítják, hogy Budapesten gazdasági pangás volna észlelhető.

A kisipari kölcsönök folyósításának megkönnyítése

Az ország iparossága körében korábban az a kívánág merült fel, hogy az Iparosok Országos Központi Szövetkezete decentralizáció útján tegye lehetővé a kölcsönfolyósítás gyorsítását. Az IOKS elnöksége behatóan foglalkozott ezzel a kérdéssel és elhatározta, hogy az ország mintegy háromszáz ipartestületében megbizsa az ipartestületi jegyzőt a kisiparosok kölcsönügyeinek előkészítésével és a felkérő IOKS megbízottak útján az eddiginél egy gyorsabb és simább lebonyolítási eljárást biztosít. Az IOKS-nak ez az újítása, amit az Ipartestületi Tisztviselők Országos Szövetségével előzetesen letárgyalt, az iparosság körében a legnagyobb helyeslésre talált, mert nagymértékben segíti elő a kölcsönfolyósítás menetének gyorsítását. Az új rend mellett a vidéki iparosok mentesülnek az utaztatástól, elkerülhetők lesznek az okmányok és adatok pótlásával járó felesleges levelczeitések.

Gschwindt-féle

Aqua vitae és egyéb likőrkülönlegességek, főzelék és gyümölcskonzervek

Új tejsterilizálási eljárás

Az Egyesült Államokból jelentik, hogy a Grindrod Process Corporation új tejsterilizálási eljárást vezet be. Eszerint az új eljárással sterilizált tej, tejszín és folyékony tejtermékek sem az ízben, sem a tápláléértékben, sem a vitamintartalomban veszteséget nem szenvednek, a tejnek nincs forrált íze és mind gyermekeké, mind pedig cukorkagyártásra is nagyszerűen felhasználható. A közlések szerint ezzel az eljárással sterilizált tej korlátlan ideig frissen, a minőség romlása nélkül eltartható.

Törhetetlen üveg

Amerikában feltalálták a törhetetlen üveget. A törhetetlen üveget kalapáccsal sem lehet szétörni. Az amerikai áruházak és üzletek tulajdonosai kirakataikat — fokozatosan ilyen anyagból szereltetik fel.

Ipari só kedvezményes áru beszerzése

Az ipari só kedvezményes beszerzésében az alant felsorolt iparosok (üzemek) részesülhetnek: 1. Agyag- és zománcáru gyárak, zománcégetésre (ólommentes máz készítésére), 2. bél-tisztítók, bélkereskedők, mézárások, hentesek, húsarúgyárak, szalámigyárak, bélszóási (bélkonzerválási) célra; 3. bőrgyárak, timárok, szücsök, kesztyűgyárak, ostorkészítők, nyersbőrkereskedők, mézárások, nyersbőr-bizományosok, nyersbőrgyűjtők, bőrgyártási (bőrlikészítési), illetve nyersbőrkonzerválási (nyersbőr-szóási) célra; 4. cukrászok, kávéosok, csokoládésok, szállodások, fagyaltkészítők, fagyalt-hűtési célra. A fenti szakmákban működő iparosok figyelmét felhívjuk arra, hogy az előirt igazolás esetén joguk van mérsékelt iparsó használatára és annak igénybevétele tekintetében forduljanak közvetlenül a Sólosztó bizottsághoz (Budapest, V. Vilmos császár-ut 32. amely egyrészt az igényjogosultság igazolására legkellő tájékoztatást nyújt.

A főváros szükségtelennek tartja a kocsmáipar képesítéshez kötését és helyteleníti a kávémérőipar megszüntetését

Az illetékes hatóságok és az érdekelt iparágak régóta foglalkoznak a vendéglátóipar bizonyos tevékenységi körének megreformálása terével. A kereskedelmi miniszter az előzetes tárgyalások alapján a közelmúltban el is készítette rendlettervezetét, amelyben a szálló, fogadó, vendéglő, kávéházi, kávémérő és kocsmáiparok gyakorlására vonatkozóan kíván új intézkedéseket életbeléptetni. A rendlettervezetet a miniszter megküldötte a hatóságoknak és az érdekképviseletnek, így a testi-

letünknek is hozzászólás végett. A főváros, mint iparhatóság, szintén hivatott véleményét nyilvánítani e nagyfontosságú iparreform dolgában. A főváros mindenekelőtt szükségtelennek tartja a kocsmaipar gyakorlásának képesítéshez kötését, különös tekintettel arra, hogy maga a rendelettervezet változatlanul kívánja hagyni a kocsmá eddigi üzletkörét. Hasonlóképpen helytelennek tartja a főváros a kormányhatóságnak azt a tervét, amellyel a kávémérőipart teljesen meg akarja szüntetni. A kávémérőipar fennállása óta arra volt hivatva, hogy a kispénzü és szerényigényű közönség szükségletét elégítse ki. A kifőzők nagyrésze is csak úgy tudja megélhetését biztosítani, ha a kifőzőipar mellett a kávémérőipart is gyakorolja.

Helyesli ellenben a főváros, hogy a rendelettervezet a vendéglős és kávéházi ipart a gyári jellegű ipari üzés előfeltételei szempontjából a törvény rendelkezései alól kivesszi. A nagyszámú alkalmazottat foglalkoztató vendéglős és kávéházi ipart ugyanis képesítés nélkül lehetett folytatni és akik ilyen iparigazolványt szereztek, az idők folyamán az előírásokat nem tartották be. Hasonló visszaéléseknek volt lehetősége a fogadóiparnál is. A polgármester véleménye szerint a fogadó-, vendéglős- és kávéházi iparra nézve ki kellene mondani, hogy kihágásnak minősül az iparüzőnek az a cselekménye, ha iparát nem az iparigazolványban megjelölt terjedelemben gyakorolja.

Kifogásolja a polgármester, hogy amíg tizszobás fogadó fenntartásához, vagy penzió vezetéséhez nem kívánnak meg képesítést, addig 11 szoba esetén már szakképzettség kimutatása szükséges. Az ilyen szakképzettség nélkül vezetett kis-penziók, fogadók ugyanis nagyon elszaporodnak s versenyt támasztanak a nagy költséggel fenntartott és az idegenforgalom minden igényét kielégítő nagyobb szállóknak és penzióknak. A polgármester szerint közérdek az, hogy a kifizetők és penziók egészségtelen versenyt csökkentsék.

5 filléres váltópénzt szeretnének a felvidékiek

A felvidéki kereskedők már az első napokban automatikusan áttértek a pengő-fillér számításra, de a vásárlóközönség még heteken át csak úgy tudta elbírálni, vajjon olcsó vagy drága-e valamely áru, hogy átszámította csehkeronára. Most a fogyasztók is kezdik megszokni a pengőárakat és úgy kalkuláció, mint az eladás és pénzforgalom simán bonyolódik le, csupán az a kívánsága sok felvidékieknek, hogy a kincstár, illetve a Magyar Nemzeti Bank veressen 5 filléres váltópénzeket is.

Kávéjegy Németországban. A Daily Telegraph & Morning Post jelenti Berlinből: Németországban egyre súlyosabb lesz a kávéhiány. A kávéüzletekben csak az állandó vevőknek adnak el kávékat igen kis mennyiségben, de csak abba az esetben, ha kávéjeggel rendelkeznek.

A m. kir. Dohányjövédék a Nemzetközi Vásáron

A m. kir. Dohányjövédék az idén is meglepetéssel szolgál a Nemzetközi Vásár látogatóinak: új izléses köntösbe öltöztette népszerű gyármányát: a Sport-cigarettát, Ragyogó napsütésben önkéntele-

nül is a szépség, az egészség, a sport jut eszünkbe, s csak természetes, hogy ilyenkor egy pompás, finom sport-szivarkára gyujtunk rá.

Nikotex-minőségben is kapható.

A magunk részéről megkérjük a t. Kartársainkat és alkalmazottaikat, hogy a Vásár alkalmából üzletükben megforduló külföldi és honi vendégeiknek külön is ajánlják figyelmébe a „Sport“-cigarettát, mert ezáltal a magyar dohányárak hírnevét emeljük és a fogyasztást előmozdítjuk.

Töltőfoll és csavarirónekat

vevőinknek nagybani árban adunk! Javítások megvárhatók! Fried, Király-utca 44.

Tapétázás

diszfestés és mázolás a legpazarabb kivitelben, emellett igen jutányos árakon *Hantos Testvérek* cégnél (VI. Horn Ede u. 5.) Ipartestületünk évtizedek óta kizárólagos szállítójánál.

Ipari és közigazgatási hírek

Aki már önálló volt és iparát szüneteltette, de újból önállósul — mestervizsgát tartozik tenni.

Az iparügyi miniszter 21.351—1938. Ip. M. sz. alatt igen fontos elvi jelentőségű döntést hozott arról: mi az eljárás, ha egy iparos, aki az 1936:VII. tc. előtt már önálló volt, de iparigazolványát visszadta és most ismét önállósítani akarja magát. A miniszter döntését az tette szükségessé, hogy ilyen esetekre nézve állították azt, hogy itt szerzett jogról, illetve szerzett jognak folytatásáról van szó. A miniszter döntése most eloszlatta a kételyeket, amennyiben a törvény rendelkezéseinek megfelelően megállapítja, hogy az ilyen iparos is köteles mesterlevelet felmutatni s csak ennek alapján lehet részére az iparigazolványt kiadni. Egyben rendelkezett a miniszter a tekintetben is, hogy a törvényhely téves magyarázásának alapján eddig kiadott iparengedélyeket felül kell vizsgálni, záros határidőn belül a mesterleveleket produkálni, mert ellenesetben a kiadott iparigazolványok hatályukat veszítik. A miniszter megállapította azt is, hogy amennyiben rendkívüli esetek adódnának, fenntartja magának a jogot ahhoz, hogy a mesterlevél beszerzése alól kivételesen felmentést adjon.

Csak a keresőképtelenség miatt eltartott szülőnek jár a baleseti biztosítástól járadék.

Az 1927:XXI. tc. 78. §-a szerint szülők részére járadék a tulnyomó eltartottság igazolása esetében is csak akkor állapítható meg, ha tulnyomó eltartásu keresőképtelenségük miatt történt. Így tehát, ha bizonyított lenne is, hogy alpereseket tulnyomólag az elhalt fiuk tartotta el, minthogy ezt az eltartottságukat nem keresőképtelenségük tette szükségessé (az apa keresőképes, az anya 50 százalékban csökkent keresőképességű), az eltartás ténye kereseti igényüket egymagában nem alapozza meg.

Két darab elsőrendű

billiárd asztalegyik forgatható **eladó** Budavár kávéházban
II. Széna tér 7. megtekinthető egész nap

Egyes ipari és kereskedelmi alkalmazottak eltartottai részére a munkaadó által fizetendő tartási hozzájárulás.

M. kir. 7777—1938. M. E. sz. rendelet szerint a kereskedősegédek és kereskedelmi tisztisélők, üzletvezetők, akik állandóan legalább 10 alkalmazott munkáját irányítják (nem vonatkozik ez tehát a kereskedelmi segédmunkásokra és ipari munkásokra, valamint tanoncokra) a munkaadó vállalattól a következő segílyt kapják:

Havi fizetés esetén arra a hónapra, amelyben az alkalmazott bevonult, a teljes havi járandóságot, a további időre csak azon esetben, ha az alkalmazott legénységi állományban szolgál és az általa eltartottak részére az előjáróság az igényjogosultságot megállapította, egy eltartott esetén a rendes havi járandóság 50 százalékát, minden egyes további eltartott után további 10-10 százalékot, de tisztviselő esetén legfeljebb 100.— P-t, más személy esetén legfeljebb havi 70.— P-t kell fizetni.

A heti fizetéseseknél (vállalatoknál kizárólag csak olyan művezetőkre vonatkozik, akik legalább tíz ember munkáját irányítják) kifizetendő arra a hétre, amelyben az alkalmazott a rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult, az alkalmazottnak tehát összesen kétheti járandósága. Ezen túl pedig, ha eltartottja van, egy eltartott esetén az alkalmazott járandóságának 50 százaléka, több eltartott esetén további 10-10 százaléka a járandóságának, de legfeljebb havi 70.— P fizetendő ki.

Mivel a kereskedelmi segédmunkások, (kocsikésérők, stb.) és az ipari munkások részére az Előjáróságok által fizetendő rendkívüli családi segílyen kívül más segíly előírva nincs, a munkaadó csak a ténylegesen leszolgált időre tartozik a bevonuló alkalmazott járandóságát kifizetni.

A vendég kívánságára idegen üzletből hozatott meleg étel kiszolgálása a korcsmáros által. A másodfoku rendőri büntetőbíróóság a korcsmáros terheltet vendéglőipar jogosulatlan gyakorlása miatt büntette a következő megokolással:

„Az elsőfoku ítéletet indokainál fogva helybenhagyom, annál is inkább, mert a terheltnek az eljárás többi adataival összhangban álló beismeréséről — mely szerint vendégeinek meleg virstlít tormával, vagy mustárral szolgált ki és ezt a kö-

Az enyhe
és illatos**S P O R T**

cigaretta

uj csomagolásban

NIKOTEX-minőségben is kapható.

BNV 1939.

rülményt az üzlethelyiségben kifüggesztett táblán hirdette — bizonyítva láttam a kihágási cselekmény elkövetését.

Terheltnek a bejelentett újabb tanu kihallgatására vonatkozó kérelmének, tekintettel a teljesen tisztázott tényállásra, helyt nem adhattam.

Azon fellebbezésbeli védekezését, hogy a kiszolgált meleg virstlít nem a terhelt adta, hanem egy szomszédos hentestől hozatta, figyelembe szintén nem vehettem, mert terhelt a 78.000—1923. K. M. sz. rendelet 130 §-a értelmében a vendéglőipar üzletkörébe vágó tevékenységet a meleg ételek kiszolgálásával fejtette ki és cselekményének az elbírálásánál közömbös az a körülmény, hogy ki szállította, illetőleg készítette el a kiszolgált meleg ételt.

A Kihágási Tanács 5230—1937. kih. sz. végzésével a további fellebbezést hivatalból visszautasította.

Szabavágó gyakorlat a képesítés nézőpontjából. Ipartörvényeink a tanoncidőt és a képesítés igazolásához szükséges segédi szakba vágó gyakorlatot azért írják elő, hogy az önálló iparosok kellő felkészültséggel kezdhessék meg foglalkozásukat. Ezt csak azok szerozhetik meg, akik a tanoncidőt és a megszábot segédidőt a törvény szellemének megfelelően ténylegesen ki is használják. Ebből a megfontolásból kiindulva, egyik ipartestület tudakozására azt válaszoltuk, hogy annak a segédnek a szabavágó gyakorlata, aki a napnak csupán néhány óráján át, vagy a hétnek csak 2-3 napján dolgozik, a képesítés szempontjából nem tekinthető teljes értékűnek, mert az ellenétben van a törvénynek nemcsak a betűjével, hanem a szellemével is. (33.669—1937.)

Sós és édes, ROPOGÓS az idény süteményujdonságaKészíti; **STEINER KEKSZGYÁR** Rendelés:
Telefon; 14-19-85.

Alapítva 1865. évtől

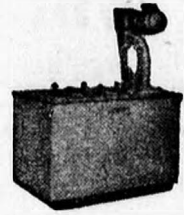
HENNEFELD R. T.

jégszekrénygyára

Budapest, VI. Ó-ucca 6. Tel.: 1-120-26
1-156-46

Szab. jégszekrények, sörkimérő készülékek, autom. elektromos hűtőszekrények és hűtőkamrák

Cimre ügyelni: csak Ó ucca 6.

Jéghűtésű és ön-
működő elektromos
fagylaltkészítőgépek
konzervátorok és
jégkészítőkKedvő fizetési feltételek!
Arjegyzék ingyen és bérmentve.**Ifj. Grünwald Mór**

Ferenc József rakpart 6.

Telefon: 1-838-39. — Üveg és porcellán

NAGY IGNÁC pincéfelszerelési
cikk raktára

BUDAPEST, VII., KÁROLY KÖRUT 9.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, u. m.: borszivattyúk,
szűrőgépek, palaekok, pafaadagók, cinkek stb. T. 141-515

Kapható:

Berkovitspapírárugár
kávéházi, éttermi és
cukrászati kellékek
BUDAPEST,
VII., SIP UCCA 4
Telefon 142-531**DEKA**
TOLLFOGYÁJO KÜLÖNLEGESSÉG
ULINA**SIDOL**

vegyitermékek gyára R.-T.

Budapest, XIV. Cserei-u. 14.
Telefon: 2-966-86, 2-968-94.*Csakis*
PIATNIK
KÁRTYÁT!**Márványból**épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden
szinben a legolcsóbb árban készít**Kronemer Dávid** márványipari üzemeBudapest, X., Kőbányai ut 39. (Hungária körut sarok)
Telefon: 1-378-69.

Felelős kiadó: DR. GAÁL ENDRE.

Lakása: Budapest, VIII., Röck Szilárd-u. 31.

Nyomta: Hoffmann és Társa könyvnyomdája
Budapest, VII., Kazinczy-utca 5.**CORVINA** Legolcsóbb és legjobb beszerzési forrás

könyv- és papírkereskedés

VIII., JÓZSEF-KÖRUT 48.

Telefon: 1-495-84.

Modern kölcsönkönyvtár

havi bérlet 1 pengő